

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De ignorantia, quàm perniciosa est, & vnde oritur: ac de otioso, desidioso,
& de macula animæ. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

facta quadam corporali transmutatione, ligant usum rationis. Et quod hæc contingant ex passionibus, patet ex hoc, quod aliquando passiones scilicet amoris, iræ, tristitia, & similia in tantum intenduntur, quod homo totaliter usum rationis amittit, & in insaniam vertitur. Cum igitur iudicium rationis sequitur passionem appetitus sensitivi, consequens est, ut etiam motus voluntatis, qui natus est sequi iudicium rationis, sequatur etiam passionem appetitus sensitivi; sicut legitur apud Danielem de iudicibus inueteratis *dierum malorum*:

Dan. 13.

Concupiscentia subvertit cor tuum. Cui proprie convenit illud Proverb. cap. 11. *Circulus aureus in naribus suis, mulier, id est, anima; pulchra, con-*

Psal. 115.

ditio natura; & fatua, perpetratione culpæ. Et talis anima & sus comparantur: quia sicut sus naribus suis nullam immunditiam prætere intactam; sic diabolus in ea nullum peccatum relinquit intactum,

Psal. 51.

cogitatione, delectatione, consensu, verbo, vel opere. Tertio denique, peccatum contingit ex defectu voluntatis, quæ est inordinatio ipsius, cum scilicet minus bonum adeo diligit, quod maius bonum contemnit. Unde inordinatus amor sui, includens in se inordinatum appetitum boni, est causa omnis peccati. Et talis dicitur ex malitia peccare, id est, ex electione mali, non ex habitu vitioso, qui illum compellat, & ex prave consuetudine quodammodo cogat, sed ex spontanea quadam electione mali; quia *non est timor Dei ante oculos eius, nec peccata ponderat, sed quasi vilipendit.* Cui dicitur in Psalmo: *Dilexisti malitiam super bonitatem, &c.* Et sic accipitur hic malitia pro quadam pravitare voluntatis ad malum.

De ignorantia, quam perniciosa est, & unde oritur: ac de otioso, desidio, & de macula anime. Cap. 17.

Anima
pulchritudo
quid sit.

Ignoraste o pulchra inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum. Cant. 1. Quali diceret sponsus: O sponsa, cupis pastum & quietem, alioqui times discessum & evagationem. Sed *si ignoraste*, id est, tuam nobilitatem, cum quaris vbi habitem, quia apud te habito per gratiæ infusionem, & Eucharistiæ communionem. Siquidem deliciosum est mihi esse cum filiis hominum, cum sis *pulcherrima* omnium creaturarum. *Pulchra* quidem, peccata deserendo; *pulchrior*, mundum contemnendo; *pulcherrima*, mihi amorosè adhaerendo. *Pulchra*, per honestam conuersationem; *pulchrior*, per conscientiæ purificationem; *pulcherrima*, per caelestium

caelestium contemplationem & amorem. Si ergo ignoras te, id est tuam laboriosissimam acquisitionem, diligentissimam conseruationem, & pretiosissimam redemptionem, eò quòd aduersis probaris, non refutaris. Si ignoras te, per presentem tribulationem magis in bonũ promoueri, & te mihi fortius coniungi, egredere, id est, egredieris & abibis, primò à secreto mentis, ad vitã carnis; sicut filius prodigus: à solitudine claustrali, ad tumultum sæculi; sicut egressa est Dina filia Iacob: & à quiete contemplationis, ad tumultum occupationis, sicut Semei egressus est Hierusalem. Nam in quolibet istorum amittit homo sui cognitionem. Egredieris ergo post vestigia gregum, id est, post multitudinem bestialium motuum tuorum. Quid est autem hæc egressio, nisi amoris sui pernitiosa quadam immutatio, & auersio ab incommutabili bono ad bonum commutabile? De qua dicit Psalmista: *Eccæ, qui elongant se à te, peribunt.* Nam elongatio prima à suo Creatore, est plus diligere creaturam, quàm Creatorem, licet actualiter eadem creatura non abutatur, sicut cum quis habet animum ita dispositum, quòd potius vellet transgredi aliquod Dei præceptum, quàm sustinere aliquod notabile damnum, incommodum, opprobrium, & sic de alijs: Vel, vt econtra consequeretur aliquod notabile lucrum, còmodum, honorem, &c. Vnde dicit Glosa Brixien. de Pœnitent. dist. 1. in paragrafo, Nunquid Cain, super illo: *Et scient omnes Ecclesia,* quoniam ego scrutator sum renum, & cordiũ: Dominus, inquit, inspicit voluntatem, antequam producat ad actum, tam bonam, vt eam coronet; quàm malã, vt eam damnet. Quid autẽ est malitia, vel malignitas, nisi mala voluntas? Nam malitia est, secundum Ambrosium, mentis & animi deprauatio, à tramite veritatis deuia. Et Richardus super illud Apostoli: *Non in fermento malitia;* dicit, quòd malitia est ex proposito, & deliberatione malo cognito prono animo consentire, quamuis necdum prodeat in effectum. Et quia omne peccatũ obtenebrationem inducit, merito dicit. *Si ignoras te.* Sic adolescens audiens de obseruatione mandatorũ, & seipsum ignorans, fiducialiter respondit: *Hæc omnia seruauĩ à iuuentute mea.* Sed audiens: *Vade, & vende omnia, tristis abiit,* quia terrena nimis amans, relinquere noluit; potius à Christo, quàm ab eis eligens separari. Captus enim inordinato amore, quamuis Dominica præcepta, quantum ad exteriorẽ actum, adimplere videbatur, non tamẽ intẽtione debita, quæ semper est ad seipsam incurua in Dei seruitio, proprio lucro tanquam mercenarius semper intendens

P

intendens

Lucæ 14.
Genes 34.

3. Reg. 2.

Psal 72.

Apoc. 2.

Malitia
quid sit.

1. Cor. 5.

Matth. 19.

intendens: imò plerumque mercedem iniquitatis exoptat, scilicet fauorem, laudem, complacentiam, & similia, ignoranter, vel inaduerter à Deo reprobis, & auersus. Vnde quia transgressionem actualis non incidit, omnia sibi salua suspicatur, quousque Hierusalem scrutabitur *in lucernis*. Et inueniuntur nonnulli Babylonij, qui ciues Hierusalem fore putabantur, dicente Domino: *Cum accepero tempus, ego iustitias iudicabo*. Quid ergo fiet de seruo otioso? cum Augustinus lib. de vita Christiana dicat, quòd non solum à Christiano requiritur, vt malo careat, sed vt bona exerceat, tam opere, quam voluntate; & recta intentione. Quòd si nihil mali fecerit, nec tamen aliquid boni egerit, ad aeternae vitae pramiam non admittitur, sed gehēnae ignibus mancipatur. Nec enim arbor viriditate retinet, nisi pariter supercrescat: nec animae vitam homo retinet, nisi in bonis operibus, & exercitijs proficiat. Insuper exigitur facere *fructum bonum*, alioqui *excidetur*, & *in igne mittetur*. Fructus bonus est bonum opus, ex conscientia pura, charitate formata, voluntate libera, fide non ficta, intentione recta. O lignum aridum, & infructuosum, aeternis ignibus deputatum, quòd excidi iubetur, ne terram occupet. *Urimam*, inquit, *calidus esses, aut frigidus: sed quia tepidus es, & nec calidus, nec frigidus, incipiam te euomere de ore meo*. Super quo verbo dicit Gregorius in Pastoralibus: Calidus est, qui bona studia & arripit & consummat. Frigidus verò, qui consummāda non inchoat. Et sicut à frigore per teporem transitur ad calorem: ita à calore per teporem reditur ad frigus. Et sequitur: Et sicut ante teporem frigus est sub spe, sic post frigus tepor est in desperatione. Qui enim adhuc in peccatis est, conuersionis fiduciam nō amittit: Qui verò post conuersionem tepuit, etiam spem, quae esse potuit de peccatore, subtrahit. Hinc illud Lucae: *Gaudium est Angelis super vno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis, qui non indigent penitentia*. Gregorius exponit de iustis, qui se gerunt desidiosè, & de peccatore ad penitentiam feruente. Omnis enim desidiosus cui libet commutabili bono faciliter inordinate per affectum inhæret. Vnde de Cōsecrat. dist. 5. cano. Nunquā de manutua, super illo: In desiderijs est omnis otiosus, dicit Glossa:

*Quæritur Augustinus quare sit factus adulter,
In promptu causa est, desidiosus erat.*

Hæc autem inordinata adhæsiō deturpat & ream facit animam, ac per consequens Deo reddit detestabilem. Pro quo notandū, quòd macula

Seph. 1.

Psal. 74.

Matth. 25.

Orium vs
vitandam.Opera bo-
na ad salutē
necessaria.
Matth. 7.

Apoc. 3.

Tepidus
quis.Calidus
quis.Frigidus
quis.

Luca. 15.

Macula proprie dicitur in corporalibus, quando corpus nitidum perdit suum nitorem ex contactu alterius corporis. Sic in anima fit quidam contactus, cum per amorem inordinatum aliquibus rebus inhæret. Quod quia facit contra lumen rationis, & diuinæ legis, ideo delinquit, & maculam animæ contrahit: quæ macula non est aliquid positiuè, sed significat priuationem quædam nitoris in ordine ad causam suam, quæ est peccatû, quod interponitur causans vmbra quandam & obtenebrationem in anima. Nam vmbra causata ex obiectu corporis alicuius ad speculum, non solum causat priuationem luminis in speculo, sed etiam causat in eo similitudinem corporis vmbra causantis. Hinc diuersa peccata diuersas maculas causant in anima. Causat insuper in anima reatum pœnæ, in quantum transgreditur ordinem diuinæ iustitiæ. Nec solum facit eam ream pœna æterna secundum durationem, sed etiam pœna infinita secundum quantitatem: quia duo sunt in peccato. Primum est auersio ab incommutabili bono, quod est infinitum, & per consequens peccatum est infinitum. Cui peccato correspondet pœna damni, quæ est infinita secundum quantitatem, quia est amissio boni infiniti. Secundum est, inordinata conuersio ad bonum commutabile, cui correspondet pœna sensus, quæ erit infinita secundum quantitatem, sed non secundum durationem, quia correspondet durationi culpæ: non ex parte actus, sed ex parte macula, qua durante, manet reatus. Perseuerat autem macula quando perseuerat voluntas, id est, quosque voluntas iterum conuertatur ad incommutabile bonum. Quæ voluntas in bonum de cætero mutari non potest in damnatis, cum sit in malo firmata. Voluntas enim in auersione boni incommutabilis in morte perseuerans obstinata, æternaliter punitur. Iustum est enim, secundum Gregorium, quod qui in suo æterno peccauit, in æterno Dei puniatur. Ex hoc enim, quod finis suum in peccato constituit, in æternum peccandi voluntatem habuit. Cui Chrysostomus: Dic inquit, quanta tempora luxuriæ, quæ deliciarum spacia, comparare vis pœnis æternis? Centum annos (si placet) delicijs demus, adde & alios centum, adde decies ceterum: quæ erit ex his ad æternitatem comparatio?

Ignorantiæ malum quod, de quæ quatuor eius speciebus, & de septem gradibus reciduationis in peccatum.

Cap. III.

P 2

Si ignoras